

Plot Check: Als Rusland wint

Datum: 13 april 2026

Waar: online

Aanwezig: Lisa Holweg (Provincie Gelderland), Lilian de Jong (STT), Carlijn Naber (STT), Pascale Stomp (DEN)

Boek: Als Rusland wint van Carlo Masala

Gelezen: alle aanwezigen hebben het boek gelezen

Vorm en genre

Lisa noemt het boek een duidelijke brandbrief over een wereld die we liever vermijden. Het voelt als een sterk uitgewerkt scenario, meer dan een klassiek verhaal. De auteur gebruikt elementen uit een thriller en haalt bewust comfort weg. De dreigingen komen voort uit het hier en nu en worden stap voor stap doorgetrokken. Daardoor voelt het dichtbij en urgent.

Lilian ziet vooral de waarschuwendende kracht. Het boek zit tussen fictie en non-fictie in en zet je als lezer aan. Je komt in een soort actiestand. Het nawoord helpt om het scenario te duiden. Ze benoemt dat dit kan gebeuren als afschrikking en geopolitiek te weinig aandacht krijgen. Dan ontstaat een patroon van blijven praten zonder echt te handelen. Het boek werkt ook voor mensen zonder ervaring met scenario's.

Pascale reageert direct op de titel. Het raakt het gevoel dat je net begint met het opbouwen van je toekomst, en dat het beeld ineens verschuift. Het leest vlot, bijna als een thriller. De herkenbare elementen, zoals een economische recessie, helpen daarbij. Het verhalende maakt het toegankelijk.

De verwijzingen naar geschiedenis geven extra scherpte en balans. Ze maken het levendig en herkenbaar en laten zien dat dit soort situaties eerder zijn voorgekomen.

Inhoud en perspectief

Het verhaal vertrekt vanuit een militair-strategisch perspectief. De NAVO, het Witte Huis, Rusland en Europa spelen een centrale rol. De afleidingsmanoeuvre van China in de Zuid-Chinese Zee zorgt voor afwisseling. Tegelijk blijft het een hoog-over blik: geopolitiek als uitgangspunt. Dat roept de vraag op of die keuze bewust is gemaakt. Het ontwrichten van machtsverhoudingen staat centraal en dat raakt uiteindelijk iedereen, ook mensen die verder van dit soort thema's af staan.

Het boek laat een somber beeld zien van hoe je je toekomst vormgeeft. Tegelijk geeft het helderheid over dreiging. Het onderstreept hoe belangrijk het is om geopolitiek serieus te nemen en veerkracht te ontwikkelen als samenleving.

Wat het bij lezers losmaakt

De titel komt direct binnen. Bij Pascale roept het boek een gevoel op van onderdeel zijn van iets groters waar je weinig grip op hebt. Tegelijk komt er een besef van verantwoordelijkheid naar voren: in actie komen en je eigen rol serieus nemen. De rol van de NAVO en het belang van samen handelen worden duidelijk. Tegelijk speelt de vraag hoe je zelf invloed uitoefent en hoe je omgaat met het ontbreken van langetermijndenken in de politiek.

De stijl helpt daarbij. Elementen van een thriller, met soms sarcasme en ironie, houden het verhaal levendig. Termen worden onderweg uitgelegd. Voor sommige lezers mist een duidelijk handelingsperspectief. De vertaling naar persoonlijke waarden vraagt eigen invulling.

Bredere thema's

Er ontstaat een duidelijke link met strategische autonomie. Politieke wil en samenwerking spelen een centrale rol. Wanneer het gaat over AI en data gaat dat verder dan alleen het bouwen van een Europese cloud. Gezamenlijke aanpak komt terug en één partij kan grote invloed hebben op het geheel. Afhankelijkheden worden pas echt zichtbaar als het erop aankomt. Het scenario maakt die kwetsbaarheid voelbaar. De urgentie ligt hoog. Er blijft ruimte om keuzes te maken, al nemen de maatschappelijke kosten toe.

Europa komt naar voren als kwetsbaar. Er is weinig duidelijkheid over strategie en gedeelde doelen. Verdeling binnen Europa en het ontbreken van een gezamenlijk beeld spelen een rol. De vraag komt op of Europa voorspelbaar is en richting een kantelpunt beweegt.

Waarden die terugkomen zijn verantwoordelijkheid, samenwerking, veiligheid, bescherming en handelingsvermogen. Ook het bewaren van wat er is. Het Westen staat minder centraal op het wereldtoneel. Er is een neiging om terug te kijken, met een melancholische toon. Solidariteit en verdeeldheid staan tegenover elkaar.

Meta-analyse | Over scenario's

De waarde van scenario's groeit wanneer meerdere mensen ze lezen en bespreken. Door verschillende scenario's naast elkaar te zetten ontstaat ruimte. Het maakt het minder zwaar en helpt om het gesprek te openen.

DEN werkt met futuring en een toekomstnieuwsbrief in de cultuursector. Provincie Gelderland gebruikt scenario's binnen beleid om ambtenaren te helpen begrijpen wat er speelt. Dat maakt het minder zwaar en geeft meer handelingsruimte. De vertaling naar het hier en nu staat centraal. Scenario's prikkelen en geven het publiek van de toekomst een stem.

Lessen

- Scenario's helpen om te denken en te praten over wat kan gebeuren. Ze laten zien dat het ook anders kan en maken onderliggende waarden zichtbaar.
- De menselijke verhalen en de manier van vertellen versterken dat. Het lezen van een scenario geeft perspectief en zet het gesprek in gang.
- Blijven praten over mogelijke toekomst helpt om keuzes scherper te maken en verantwoordelijkheid te nemen.